

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/106/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817207530
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:8817207530.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci starostlivosti súdu o mal. L. astúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce bývajúceho u matky dieťa otca Ing. L. O. nar. X.X.XXXX bývajúceho na B. ul. XXX/XX v F. P. a matky C. O. nar. X.X.XXXX bývajúcej na B. ul. XXX/XX v F. P. toho času na ulici F. č. X v U. zastúpenej JUDr. Tomášom Jakubom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom na ul. M. R. Štefánika č. 2738/165 vo Vranove nad Topľou v konaní o úpravu výkonu práv a povinností k maloletému dieťaťu o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 23P/81/2018 - 463 zo dňa 9.1.2020 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril mal. L. O. do osobnej starostlivosti matky. Právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok priznal obom rodičom. Styk otca s maloletým L. upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom každý párný týždeň kalendárneho roka v čase od piatka od 18.00 hod. do nedele do 16.00 hod. s tým, že otec si maloletého prevezme v stanovený čas a v stanovený čas ho vráti matke v mieste bydliska matky, ktorá je povinná maloletého na stretnutie vždy riadne a včas pripraviť. Zaviazal otca prispievať na výživu maloletého 180€ mesačne, ktoré je otec povinný platiť matke vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred od 9.1.2020 do budúca. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Proti výrokom I., III., IV. a V. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec a uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Poukázal na čl. 5 základných zásad Zákona o rodine a čl. 4 základných princípov CMP, keďže dieťaťu je nevyhnutné pri výchove venovať najväčšiu starostlivosť a s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť pri rozhodovaní o veciach ktoré sa ho týkajú, treba vziať do úvahy aj jeho názor, ktorý má dieťa právo slobodne vyjadriť. Bezdôvodné potlačenie názoru dieťaťa, jeho zosmiešňovanie a autoritatívny prístup rodičov si dieťa nesie ďalej v živote ako príklad, ktorý sa prejaví vo vnútorných motívoch dieťaťa. V súdnych konaniach, ktoré sa týkajú maloletého dieťaťa, má preto právo byť vypočutý. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy ním predkladané dôkazy, nahrávky uskutočnené náhodou bezpečnostnou kamerou v aute, z ktorých vyplýva, že maloletý prejavuje strach z konania matky a niekoľkokrát opakuje žiadosť vrátiť sa domov, ako sám uvádza, jeho domovom je rodný dom v Sečovskej Polianke, odkiaľ ho matka svojvoľne odvliekla do cudzieho prostredia, v ktorom okrem školy nemá možnosť nájsť si kamarátov, keďže matka počas odlúčenia už trikrát zmenila bydlisko. Viacnásobnými telefonátmi mu denne prejavuje lásku a prosí ho, aby sa mohol vrátiť domov. Deň pred pojednávaním mu telefonoval a žiadal ho, aby sudkyňi odkázal, že chce byť v striedavej starostlivosti. Matka by mala dieťaťu viac načúvať, je aj v jej záujme aby bol maloletý syn múdry a v živote konkurencieschopný. V jeho veku by malo byť prvoradá pre súd prihliadať na jeho názor. Súd nezohľadnil ani to, že počas dvojročného odlúčenia sa zhoršili jeho školské výsledky a to už na prvom stupni. Matka to pripisovala synovmu lajdáctvu, jemu však nedovolila pôsobiť na syna v tejto oblasti,

keďže nedovolila maloletému ukázať mu žiacku knižku. Vybavil si síce prístup do elektronickej žiackej knižky, ale tam známky učiteľa zapisujú až s odstupom času, a vracaj sa neskôr so synom k učivu považoval za neefektívne. Matka svojou výchovou vytvorila u maloletého návyk sledovať televíziu, hrať hry a pozeráť rôzne nevhodné videá, čo preukazuje história stránok, ktoré maloletý pozeral v čase, keď bol u matky. Tento dôkaz predložený na pojednávaní 9.1.2020 právny zástupca matky spochybnil, ale súd má možnosť si tieto informácie overiť u príslušného mobilného operátora. Poukázal na čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa a § 38 CMP, podľa ktorých súd má povinnosť prihladať na názor maloletého dieťaťa v rámci zisťovania skutočného stavu veci. Okresný súd vo Vranove nad Topľou však nariadil neodkladné opatrenie, ktorým udelil súhlas matke k odhláseniu syna zo ZŠ P. bez toho, aby predtým zistil názor maloletého dieťaťa, ktorý od troch rokov navštevoval MŠ a neskôr ZŠ v Košiciach, kam ho denne vozieval, pričom počas celých šiestich rokov cestovanie nemalo negatívny vplyv na školské výsledky maloletého L., práve naopak, aj podľa vyjadrenia jeho triednej učiteľky p. K. L., bol L. výborný žiak. Na základnú školu v Košiciach, ktorá má výborné referencie, bol maloletý zvyknutý, navštevoval aj ZUŠ na M. ulici, výtvarný odbor a v rámci celoslovenskej súťaže v Dolnom Kubíne získal druhé miesto. Vytrhnutie mal. L. z prostredia, na ktoré bol zvyknutý malo na neho určite nepriaznivý vplyv. Súd prvej inštancie vo Vranove nad Topľou mal pred nariadením neodkladného opatrenia zisťovať názor mal. L., ktorý je vo veku, keď chápe význam vzniknutej situácie a dokáže vyjadriť svoj názor. Je zrejmé, že matka maloletého sa odsťahovala do Michaloviec účelovo, presne v deň synových 9. narodenín. Nepresťahovala sa kvôli práci, keďže v tom čase bola nezamestnaná, navštevovala v Michalovciach zdravotnícku školu externou formou, výučba prebiehala iba jeden deň v týždni. Nepresťahovala sa ani k rodičom, pretože podľa synových slov ich tam nechce teta, ktorá býva s rodičmi matky. Matka so synom bývajú v podnájme, kde však nemôžu využívať jednu izbu, kde má vlastník bytu uskladnené veci. Podľa slov matky jej na podnájom prispievajú rodičia, nespomenula však, že vzala staršiemu synovi U. O. asť úspor, o čom predložil čestné vyhlásenie. V Košiciach pritom mala aj viac pracovných ponúk než v Michalovciach. Samotný maloletý L. sa vyjadril, že chce byť s oboma rodičmi, teda aj s otcom, ktorý sa mu venuje a zabezpečuje jeho potreby po materiálnej i nemateriálnej stránke. Súd prvej inštancie neprihladal na záujem maloletého dieťaťa ale na záujem matky, ktorý je v tomto prípade druhoradý. Tvrdenia matky, že sa k nej a deťom správal agresívne, sú klamstvá a účelové tvrdenia s cieľom poškodiť jeho meno. Pokiaľ ide o blok na pokutu nezaplatenú na mieste z 30.7.2017, na ktorom je jeho podpis, tento podpísal pod tlakom, keď ho v šoku o tretej ráno bezdôvodne odvedli na policajnú stanicu. K uvedenému incidentu neexistuje nijaká zápisnica, policajti odmietli jeho žiadosť o vykonanie dychovej skúšky a zdravotné vyšetrenie matky dieťaťa. Ak by k skutočnému násiliu došlo 30.7.2017, matka by asi nečakala až do 11.9.2017, kedy opustila spoločnú domácnosť. Poukazuje na skutočnosť, že kolízny opatrovník nevykonal sociálne zisťovanie v bydlisku matky, ani v jeho bydlisku, napriek tomu navrhol vyhovieť návrhu matky. Súdna znalkyňa Mgr. W. M. vo svojej výpovedi síce uviedla, že vytrhnutie maloletého L. z doterajšieho prostredia mohlo uňho spôsobiť traumu, ale že sa v nových pomeroch už adaptoval, zároveň uviedla, že si nevie predstaviť realizáciu striedavej osobnej starostlivosti v dvoch základných školách, hoci usmernenie ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu č. 2013-6855/17619:1-921 upravuje, že rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré určí návštevu dvoch základných škôl treba rešpektovať. Ak maloletý zvládol prestup do novej školy, prečo by nemal zvládnuť školskú dochádzku do dvoch škôl? Nesúhlasí s odôvodnením súdu prvej inštancie, že pre maloletého je potrebné aby si vytvoril stabilný okruh kamarátov. Stabilný okruh kamarátov mal v bydlisku otca a v škole v Košiciach, konajúca sudkyňa sa však nevedela stotožniť s návratom maloletého do Košíc, hoci maloletý bol ochotný navštevovať školu aj v bydlisku otca. Ku komunikácii s matkou podotýka, že na pojednávaní 9.1.2020 odôvodnil, prečo komunikácia medzi nimi prebieha elektronickou formou, čo v zápisnici z pojednávania absentuje, ale je to zrejmé zo zvukového záznamu z pojednávania z ktorého vyplýva aj tvrdenie znalkyne, že ak by rodičia aj po rozvode chodievali spolu na dovolenky, bol by to dôvod na odporúčanie striedavej osobnej starostlivosti, čo je však z jeho pohľadu absurdné. Čo sa týka dvojakeho výchovného režimu a spochybňovania matkinej výchovy, k tomu konštatuje, že je povinnosťou rodiča zabezpečiť dieťaťu nielen obživu, ale aj vštepovať správne zásady morálky, viesť ho ku kritickému pohľadu na riešenie rôznych životných situácií, k tomu patrí rodičovský vzor, ale aj primerané študijné výsledky. Poukázal na to, že zhoršené výsledky maloletého v škole priamo súvisia s aktuálnou matkinou výchovou, čo neznamená, že dehonestuje jej výchovu, len poukazuje na fakt zhoršenia študijných výsledkov maloletého, jeho nešportovania a obezity a nedostatočného rozvíjania jeho výtvarného talentu. Na tento stav poukazoval pred súdnou znalkyňou, nie pred maloletým synom. Súdna znalkyňa nespochybnila jeho rodičovskú spôsobilosť len konštatovala, že je vo výchove prísnejší, čo však nepovažuje za negatívum. Nesúhlasí s odôvodnením súdu prvej inštancie, že maloletý nemá predstavu o tom čo je spojené so striedavou starostlivosťou a poznamenáva, že maloletý nemal

predstavu, čo sa stane, keď ho matka vytrhla z prostredia, v ktorom sa do svojich deviatich rokov nachádzal a ako sa neskôr uvádza, dieťa to zvládlo. Z procesnej stránky vytyka súdu prvej inštancie, že mu zápisnicu z pojednávania 19.11.2019 zaslali až deň pred pojednávaním 9.1.2020, takže nemal čas sa pripraviť. Uviedol, že konajúca sudkyňa tvrdila, že nemá vyjadrenie riaditeľky ZŠ D. XX v Michalovciach v súvislosti s akceptáciou rozsudku v prípade striedavej osobnej starostlivosti, pričom toto vyjadrenie zaslal súdu elektronickou poštou 22.11.2019 a predložil ho aj na pojednávaní 9.1.2020, avšak na tento dôkaz súd neprihliadol, pretože už mal vopred nachystaný rozsudok. V zápisnici z pojednávania súd konštatuje, že k zhoršeniu známkov došlo len v jednom predmete, pričom k zhoršeniu došlo v 6 predmetoch a pokiaľ matka sprístupní vysvedčenia z predchádzajúcej školy, bude možné porovnať zhoršenie z výborného žiaka na žiaka, ktorému reálne hrozia na vysvedčení štvorky. Z týchto dôvodov navrhuje odvolaciemu súdu, aby zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že mal. L. zverí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v dvojtýždenných intervaloch a výživné neupraví; alternatívne, aby zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Matka podala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Súd prvej inštancie určil výživné na maloleté dieťa zo strany otca v sume 180€ mesačne, a to na základe príjmu otca, ktorý stanovil ako výšku minimálnej mzdy za rok 2019. Určenie výživného v tejto výške je podľa jej názoru v rozpore s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keďže neprihliada na skutočné schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca ako povinnej osoby. Otec má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore elektrotechnika, je v produktívnom veku a bez zdravotných ťažkostí, ktoré by mu bránili vykonávať pracovné povinnosti. Má teda plnú pracovnú spôsobilosť a zárobkové možnosti ďaleko nad rozsah minimálnej mzdy, z ktorej vychádzal súd prvej inštancie. V konaní poukázala na to, že otec pred pozastavením živnostenského oprávnenia dosahoval nadštandardné príjmy, a to v roku 2016 vo výške 27.938,68€ podľa daňového priznania k dani z príjmu za rok 2016 a v roku 2017 (do mesiaca august) vo výške 14.541,06€. Následne otec pozastavil prevádzkovanie živnosti a ako zdroj príjmov uvádza len odmenu za výkon funkcie konateľa vo vlastnej obchodnej spoločnosti Y. HS M., s.r.o., vo výške len 312€ mesačne. Je zrejmé, že toto konanie otca je účelové, keďže od roku 2017 je účastníkom súdnych konaní, v ktorých sa rozhoduje o rozsahu jeho vyživovacích povinností a nepravdivo prezentuje nedostatočné majetkové pomery. Podľa jej názoru súd prvej inštancie mal vychádzať z jeho reálnych zárobkových možností, ktoré preukázateľne je schopný dosahovať. V súčasnosti sa priemerný plat na pozícii elektrotechnického inžiniera pohybuje v rozsahu 1.153€ až 2.095€, podľa webstránky www.platy.sk. Priemerná mesačná mzda sa v roku 2019 pohybovala na úrovni presahujúcej 1.000€. Súd prvej inštancie preto podľa jej názoru pre určenie vyživovacej povinnosti nesprávne posúdil schopnosti a možnosti otca, keď vychádzal len z jeho možnosti dosahovať výšku minimálnej mzdy, pričom nebral do úvahy jeho vzdelanie elektrotechnického inžiniera a predchádzajúcu prosperujúcu podnikateľskú činnosť. Na pojednávaní 9.1.2020 sa pred vyhlásením rozsudku vyjadrila, že žiada priznať výživné odo dňa vyhlásenia rozsudku. Toto jej vyjadrenie bolo vykonané v stresovej situácii, ktorou pre ňu je každé stretnutie s otcom pred súdom i mimo neho. Bolo urobené bez znalosti právnych dôsledkov, ktoré sú s týmto vyjadrením spojené a to aj z dôvodu, že na tomto pojednávaní bola bez právneho zástupcu, ktorý bol v ten deň povinný vykonať neodkladnú pracovnú cestu. Jej skutočným záujmom bolo dosiahnuť, aby bol otec zaviazaný plniť vyživovaciu povinnosť s účinnosťou od podania návrhu vo veci samej, keďže od tohto momentu poskytuje synovi osobnú starostlivosť a potrebuje pre neho prostriedky na zabezpečenie jeho výživy. Žiada preto, aby súd určil vyživovaciu povinnosť otca k synovi L.ovi s účinnosťou od podania návrhu na začatie konania, teda aj s povinnosťou otca doplatiť dlžné výživné. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že v časti výroku o určení vyživovacej povinnosti zaviazá otca prispievať na výživu mal. L. 250€ mesačne, ktorú je otec povinný platiť jej vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred od 30.8.2017 a zároveň zaviazá otca na úhradu dlžného výživného od 30.08.2017. V prílohe pripojila výpis z webstránky www.platy.sk

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení uviedol, že trvá na svojom vyjadrení, ktoré prezentoval na pojednávaní 9.1.2020. Rozhodnutie súdu prvej inštancie navrhol potvrdiť ako vecne správne a dôvodné v časti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky. V časti určenia počiatku a výšky vyživovacej povinnosti navrhol vyhovieť odvolaniu matky. K nevhodnosti zverenia maloletého L. do striedavej osobnej starostlivosti poukazuje najmä na závery znaleckého posudku a výpoveď znalkyne na súdnom pojednávaní 19.11.2019. Konštatoval, že aj keď rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, maloleté dieťa má mať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov aké by mu patrili, ak by rodičia

spolu žili. Je toho názoru, že možnosti otca dovoľujú prispievať na výživu maloletého dieťaťa vyššou ako určenou sumou.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že z odvolania vyplýva jej nespokojnosť z objemu finančných prostriedkov, ktoré jej prispieva od septembra 2018. Už pred nariadením neodkladného opatrenia prispieval na výživu maloletého sumou 70€ a po určení výživného súdom na 100€ rozdiel 30€ doplatil a platí aj manželské výživné 100€. Konštatoval, že navrhovateľka si chce z neho spraviť inkasnú pokladničku. K tvrdeniu matky, že si účelovo znížil príjem na 312€ mesačne uvádza, že dôvodom bolo vysoké daňové zaťaženie, ktoré vzniklo z nadštandardných príjmov v roku 2016, ktoré súviseli s výmenou technológie internetového operátora, čo však nie je pravidelný príjem ako si myslí matka. Zvýšenie odvodov riešil pozastavením živnosti, ktorú chcel zriadiť na v tom čase manželku, ktorá to na pojednávaní opísala, že z nej chcel urobiť bieleho koňa. Legálne zníženie odvodov však nie je trestná činnosť a peniaze by skončili v spoločnej domácnosti. Okrem toho, že jej odvodová povinnosť by bola v prvom roku 70€ do zdravotnej poisťovne a v ďalšom roku 130€ do Sociálnej poisťovne by ako nezamestnaná získala dotáciu 5.000€, jemu by zostalo mesačne 340€, jej by zostalo 930€, resp. 790€ v tom čase. Manželka však nechcela pomôcť rodine a dva týždne po pozastavení živnosti začala diskreditáciu jeho osoby. Jej nemorálne správanie potvrdzuje aj to, že neoprávnene poberala dávku v hmotnej núdzi, pretože neoznámila poberanie manželského výživného a úspory 6.000€, ktoré pri odchode zo spoločnej domácnosti vzala. Matka sa dopustila manželskej nevery, ktorá stála za rozpadom ich manželstva. Čo sa týka výšky výživného, súdne rozhodnutie sa opiera o minimálnu mzdu, ktorá je 520€, z čoho zaužívaných 30% predstavuje sumu 129€, on však platí na mal. L. a manželku spolu 280€, pričom z jeho príjmu 312€ mu zostane 32€ mesačne. Podľa výšky výživného, ktoré platí teraz by mal zarábať 933€ mesačne v čistom, jeho odmena vo firme ako konateľa a menšinového spoločníka je 312€. Ak sa niekto pýta, prečo v tejto spoločnosti zostáva, vybuďoval ju od začiatku a chcel by to dotiahnuť až do smrti. Právny zástupca matky poukázal na plat na pozícii elektrotechnický inžinier, ale zabudol na niekoľko detailov. Má síce vysokoškolské vzdelanie, ktoré však ukončil v roku 1991 a odbor, ktorý študoval sa dnes už nevyučuje. Okrem vzdelania, ktoré v dnešnej dobe už nespĺňa kvalifikačné kritéria, ho v hľadaní novej práce limituje aj jeho vek, zdravotný stav a jazyková bariéra. K starostlivosti k maloletému synovi ešte podotkol, že v čase od 10. do 14. februára 2020 bol maloletý chorý, preto ponúkol matke, že sa oňho postará. Matka ho dala s vysokými teplotami k rodičom do Rakovca nad Ondavou, kde bol maloletý sám, bez dohľadu rodiča, matka mala prísť za synom už v piatok, ale prišla až v sobotu. V tomto prístupe vidno skutočný záujem o dieťa skrz výživné, o ktoré jej hlavne ide. K podaniu pripojil elektronickú komunikáciu medzi ním a mal. L. prostredníctvom aplikácie Viber, výpis z elektronickej žiackej knižky, správu z neurologickej ambulancie z 18.2.2020; 11.10.2018; 18.8.2015; výpis z bankového účtu vedeného vo VÚB banke, a.s., z 30.9.2017.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec cituje viaceré právne ustanovenia a zásady, ktoré má súd aplikovať v konaniach starostlivosti o maloleté dieťa, nijako však nekonkretizuje, ktoré z nich súd prvej inštancie pri rozhodovaní údajne ignoroval. Podľa jej názoru súd rozhodol v najlepšom záujme mal. L. pri rešpektovaní všetkých právnych noriem, na ktoré sa otec odvoláva. Názor maloletého súd zisťoval prostredníctvom kolízneho opatrovníka, tak aj znalcom bez prítomnosti inej osoby, preto nie je dôvodné sa domnievať, že na jeho názor v tomto konaní neprihliadal. Otcom predložené zvukové nahrávky sú dôkazom, ktorý je pre nezákonnosť neprípustný. Tieto nahrávky otec vyrobil účelovo, keďže sú zostrihané tak, aby obsahovali len časť rozhovorov, ktoré podporujú jeho nároky, a to bez kontextu ďalších vyjadrení. Nemožno ich označiť ani za náhodné, keďže je zrejmé, že otec tlačil a manipuloval so synom bez jeho vedomia v prostredí v ktorom vedel, že nahráva vzájomný rozhovor. Rovnako tak nie je zrejmé, z akého konkrétneho konania matky má mať maloletý strach. Zo záverov znaleckého dokazovania je zrejmé, že mal. L. je na matku silne citovo naviazaný, pričom tento emocionálny vzťah je k matke intenzívnejší ako k otcovi. Závery otca, že sa maloletý chce natrvalo vrátiť do domu v Sečovskej Polianke alebo, že ho matka násilne odviekla, sú absolútne nepravdivé. V domácnosti s matkou má mal. L. vytvorené všetky podmienky pre svoj priaznivý vývin, nie je už svedkom fyzických a slovných útokov ktorých sa otec dopúšťal v minulosti a žije už v harmonickom a pokojnom prostredí, kde už nie je dennodenne vystavovaný otcovmu citovému vydieraniu. Otec aj v súčasnosti neustále vystavuje dieťa vnútornému konfliktu, keď od neho chce počuť presné vyjadrenia na položené otázky. Ak mu syn prezentuje vlastný názor, napr. aj ohľadne formy osobnej starostlivosti alebo rozsahu stretávania ktorý nekorešponduje s otcovým, následne maloletému vyčíta, že ho nemá rád. L. sa preto už naučil, že ma odpovedať otcovi presne tak, ako predpokladá, že si to otec želá. Preukazuje to aj zistenie znalkyne, ktorá pri stretnutí s otcom a maloletým konštatovala, že maloletý „... bol trošku napätý, snažil sa presne

vyjadriť, veľmi mu záležalo na tom, aby bol ocko s jeho vyjadrením spokojný. Nebol až tak uvoľnený, ako v prítomnosti matky“ (str. 9 znaleckého posudku). Syn L. mu teda stále povie tak, aby mu vyhovel. Ako matka má samozrejme záujem, aby mal syn v škole výborné výsledky, aby dosiahol vzdelanie, ktoré v ďalšom praktickom živote zúročí. Odmieťa tvrdenie otca o tom, že sa o synove študijné výsledky nestará. Synov prospech sa zhoršil len v niekoľkých predmetoch a nie tak dramaticky, ako to otec opisuje. Konzultovala to aj s jeho triednou učiteľkou, podľa ktorej sa tak stalo pravdepodobne v dôsledku adaptácie syna na nové školské prostredie. So synom sa doma pravidelne pripravuje, pomáha mu s domácimi úlohami a vedie ho k tomu, aby si zlú známku, ak ju niekedy dostane, opravil. Synov prospech teda konzultuje s triednou učiteľkou, s ktorou preberá každú možnosť, aby jeho študijné výsledky boli najlepšie. Určite preto ani nemá dôvod zakazovať L.ovi aby otcovi ukázal žiacku knižku. Ak tak L. neurobí a na stretnutie s otcom žiacku knižku neprinesie je to preto, že sa otca bojí, o čom sa jej už viackrát zdôveril. Napriek uvedenému má otec prístup do elektronickej formy žiackej knižky, takže má prehľad o jeho výsledkoch. Základná škola v Michalovciach ktorú syn navštevuje, má taktiež výborné referencie a poskytuje rôzne mimoškolské aktivity. L. navštevuje aj umelecký krúžok, a preto rozvíjanie jeho talentu resp. záľub nie je nijako narušené. Na nové prostredie sa mal. L. adaptoval, rýchlo si našiel nových kamarátov, či už v škole alebo v mieste bydliska. Preto závery otca o tom, že len Základná škola P. R. v M. je pre syna tou jedinou vyhovujúcou alternatívou sú neopodstatnené. Odmieťa tvrdenie otca, že u syna vytvorila návyk na sledovanie televízie, hranie počítačových hier alebo dokonca „neakceptovateľných videí“. Ide o ničím nepodložené a účelové vyjadrenia otca. Mal. L. má obmedzený čas, počas ktorého môže sledovať televíziu alebo používať počítač, resp. mobilný telefón. Viackrát sa stalo, že v rámci výchovných opatrení mu na určitý čas prístup k týmto zariadeniam obmedzila úplne. Otec označuje jej presťahovanie sa do Michaloviec a vytvorenie domáceho prostredia v tomto meste pre syna za účelové. Nijako však nekonkretizoval, čo malo byť týmto účelom. Ak dôvodom má byť názor, že mu tým chcela brániť v stretávaní, tak uvedené tvrdenie je nepravdivé. Dôvod, pre ktorý aj s mal. L. otca opustila bolo to, že ďalšie spolužitie s ním už bolo pre ňu neznesiteľné. Bola terčom viacerých fyzických a predovšetkým psychických atakov zo strany otca, čo on sám priznal v konaní o rozvode manželstva a preukazuje to aj uložená sankcia za priestupok podľa § 49 ods. 1 pís. e) Zákona o priestupkoch. Mnohokrát bol svedkom tohto násillia voči jej osobe aj mal. L., ktorý toto správanie otca voči nej niesol veľmi zle. Teraz s mal. L. žije v Michalovciach v pokojnom a harmonickom prostredí, pričom sa bytové podmienky snaží neustále vylepšovať. Otec preto len neodôvodnene špekuluje o dôvodoch, pre ktoré zmenila nájomný byt, resp. prečo sa rozhodla žiť práve v Michalovciach. O jej osobných dôvodoch, ktoré zohľadňujú jej osobné a sociálne pomery, nemôže mať preto žiadnu vedomosť. V obsahu svojho odvolania otec neustále argumentuje faktom, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní neprihliadal na názor dieťaťa. Je však zrejmé, že je to otec, ktorý svoj názor a svoje nároky považuje za názor dieťaťa. Pritom pojem „názor dieťaťa“ opakovane zamieňa so zásadou označujúcou „záujem dieťaťa“, čo je nesprávne. V každom konaní starostlivosti súdu o maloletých musí súd rozhodnúť v záujme dieťaťa, pričom prihliada aj na názor maloletého. Názor maloletého však nie je jediným kritériom, podľa ktorého súd rozhodne tak, aby to bolo v jeho záujme. Znalkyňa Mgr. M. jednoznačne v znaleckom posudku a aj vo svojej výpovedi na pojednávaní 19.11.2019 zhodnotila, že v prípade mal. L. a otcovho výchovného pôsobenia je striedavá starostlivosť nevhodná a bola by spojená s pravdepodobným výskytom emočných problémov. Súčasne bolo preukázané, že ak sa L. vyjadroval pred otcom, že chce podstúpiť striedavú starostlivosť, bolo to len preto, aby mu vyhovel, a to najmä kvôli otcovej autoritatívnej povahe. Tento záver jej viackrát v súkromnom rozhovore potvrdil aj L.. Znalkyňa zároveň potvrdila, že L. „nemá predstavu, čo je s tým (so striedavou osobnou starostlivosťou) spojené a aké by to mohlo mať pre neho následky“. V žiadnom prípade teda nedošlo zo strany znalca k spochybneniu inštitútu striedavej starostlivosti ako takého, ale k posúdeniu všetkých konkrétnych okolností u mal. L. tak, že neumožňujú, aby ho súd do tejto formy starostlivosti zveril. Preto navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil vo výrokoch o osobnej starostlivosti, o práve zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok a o rozsahu stretávania.

7. Otec vo vyjadrení uviedol, že námietka právneho zástupcu matky o neprípustnosti zvukových nahrávok ako dôkazu, keďže boli získané nezákonne neobstojí, pretože konajúca sudkyňa nepovolila vykonať tento dôkaz vypočutím nahrávok, ale iba prečítaním textového prepisu. Právny zástupca matky teda nemôže tvrdiť, že nahrávky sú zostrihané a vyjadrenia maloletého vytrhnuté z kontextu, keďže samotné nahrávky nikdy nepočul. Nahrávky sú autentické, nahraté počas telefonovania s maloletým alebo nahraté kamerou umiestnenou v aute a obsahujú silné emocionálne vyjadrenia maloletého ku konaniu matky, preto ich nemohol súdu nepredložiť. Odmieťa manipuláciu so synom, ktorý sa opakovane pýta, kedy už bude konečne doma, pričom za svoj domov považuje dom v Sečovskej Polianke. K

synovým žiadosťami má neutrálny postoj, aby maloletý nepociťoval nijaký tlak z jeho strany, opakovane sa to pýtal aj matky a nielen v jeho prítomnosti. Maloletý má z matky strach, zveril sa mu, že ho bije varechou, viac podrobností nemôže uviesť, aby nevystavil maloletého represiiam zo strany matky, ale týmto chce ilustrovať, akú dôveru zo strany syna požíva. Syn sa mu zdôveril, že problémy v škole súvisia s rozhodom rodičov, je silno citovo naviazaný na oboch rodičov a nielen na matku, ako to tvrdí jej právny zástupca. Pri tvrdení, že maloletý má v domácnosti matky vytvorené vhodné podmienky sa treba spýtať, ktorú domácnosť má na mysli, keďže matka zmenila adresu od svojho odchodu už trikrát. K tvrdeniu, že maloletý už nemusí byť svedkom fyzických a slovných útokov, ktorých sa v minulosti dopúšťal voči matke konštatuje, že s matkou žili v manželstve 23 rokov, vychovali dvoch synov, pričom vyjadrenie staršieho syna U. chcel prezentovať v konaniach pred obidvoma súdmi prvej inštancie, sudkyňa mu však povedala, aby do toho deti nezaťahoval. Ak by sa celé manželstvo dopúšťal spomínaných útokov, prečo by to starší syn svojimi vyjadreniami vyvracal? Navrhovateľka klame, o jej nemorálnom správaní svedčí aj to, že súdu predložila nepravdivý doklad o tankovaní do auta. Aj maloletý L. mu vravel, že vie, že mama klame a vymýšľa si. K invektívam zo strany matky existuje ešte čestné vyhlásenie suseda X. Z., ktoré sa nachádza v súdnom spise sp. zn. 6P/201/2017 na Okresnom súde Vranov nad Topľou. Na objasnenie osočovania a nepráv od strany matky navrhol vypočuť staršieho syna U. O.. Tvrdenie, že si názor syna na striedavú starostlivosť nepriamo vynucuje je v rozpore s vyjadrením súdnej znalkyne. Ak by bol agresívny a ubližoval deťom znalkyňa by to zistila. O zhoršenom prospechu v škole, nevhodnom trávení voľného času a začínajúcej obezite predložil dôkazy, preto neobstojí tvrdenie matky, ktorá tieto skutočnosti popiera. Znova zopakoval, že za rozpadom ich manželstva je nevera matky. V tejto súvislosti navrhol vykonať dôkaz audionahrávkou dialógu s matkou a predvolať svedka p. X., strážnika v spoločnosti V., a. s., s ktorým mala matka intímny vzťah.

8. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

9. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na zmenu, preto ho podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

11. Podľa ust. § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

12. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 32 CMP účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení.

14. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

15. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

16. Z citovaného zákonného ust. § 36 CMP vyplýva, že v mimosporových konaniach, ktorým je aj konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa (§ 111 a nasl. CMP), platí vyšetrovacía zásada, ktorá znamená, že súd je povinný zisťovať čo najdôslednejšie skutočný stav veci. Súd pritom určí, ktoré z navrhnutých dôkazov je potrebné vykonať a vykoná aj iné dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu, aj keď ich účastníci konania nenavrhli. Nie je vylúčené, aby si súd osvojil (fakultatívne) zhodné tvrdenia účastníkov, ale len za splnenia podmienky, že nemá pochybnosti o ich pravdivosti a zároveň nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

17. V priebehu odvolacieho konania vyšli najavo nové skutočnosti týkajúce sa zabezpečovania osobnej starostlivosti o maloletého L. otcom z dôvodu, že mal. L. prejavil vôľu byť vypočutý, keďže je vo veku 13 rokov. Maloletý chce byť v striedavej starostlivosti a učiť sa spolu so svojim otcom. Zároveň opätovne predložil dôkazy o nevhodnosti výlučnej osobnej starostlivosti o maloletého L. matkou, pretože od opustenia spoločnej domácnosti matka viackrát menila bydlisko, maloletý sa zhoršil v prospechu zo šiestich predmetov, má nesprávne návyky a trpí obezitou. Vzhľadom na to, že po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie zjavne nastali nové skutočnosti vyplývajúce z podania otca, pričom sa jedná o také skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej, je nevyhnutné vykonať dokazovanie za účelom zistenia nového skutočného stavu s následným právnym posúdením výsledkov tohto dokazovania opätovne rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému L.ovi.

18. Vzhľadom na to, že o rozhodnutí súdu prvej inštancie sa skutkový základ podstatne zmenil a účastníkom sa znemožnilo uskutočňovať im patriace procesné práva, teda relevantne argumentovať v odvolacom konaní, čím došlo k porušeniu ich práv na spravodlivý proces musel odvolací súd rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie odstrániť dôvody zmätočnosti, dostatočne zistiť skutkový stav veci, vysporiadať sa s tvrdeniami otca a matky ohľadne zabezpečovania starostlivosti o maloletého, prehodnotiť rozporné tvrdenia rodičov o maloletého, opätovne prešetriť pomery u oboch rodičov, verifikovať otcom tvrdenú skutočnosť, že aktuálne na žiadosť maloletého sa realizuje striedavá starostlivosť. Bude potrebné preveriť zhoršenie školského prospechu maloletého vyjadrením zo základnej školy. Bude potrebné doplniť dokazovanie o odvolacie námietky rodičov, verifikovať a dôsledne prehodnotiť ich tvrdenia. spočívajúce v schopnostiach a možnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť voči mal. L. tak, aby rozsudok a jeho odôvodnenie zodpovedalo požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP teda, aby jeho závery boli logicky správne, presvedčivé a spätne preskúmateľné.

20. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).